

פֶּתַח אֶחָד וְאָמַר, (קהלת י) אֲשֶׁרִיף
אֶרֶץ שְׂמֵלְכֶךָ בֵּן חוֹרִים וְשִׁרְיָה
בְּעֵת יֹאכְלוּ. וְכָתוּב (שם) אִי לָךְ
אֶרֶץ שְׂמֵלְכֶךָ נֶעַר וְשִׁרְיָה בְּבִקְרָה
יֹאכְלוּ. הַפְּסוּקִים הֵלְלוּ קָשִׁים
הַדְּדִית, וְלֹא קָשִׁים. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ - זו הָאֶרֶץ שְׂלֹמְעֵלָה
שְׂשׁוֹלְטֵת עַל כָּל אוֹתָם הַחַיִּים
שְׂלֹמְעֵלָה, וּמְשׁוּם כֶּךָ נִקְרָאת
אֶרֶץ הַחַיִּים, וְעֲלֶיהָ כָּתוּב (דברים
יא) אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ
אֶתָּה תְּמִיד. וְכָתוּב אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא
בְּמִסְפַּנֹּת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא
תַחְסֹר כֹּל בָּהּ. לֹא תַחְסֹר כֹּל בָּהּ,
בְּמִדְיָה. וְכָל כֶּךָ לְמָה? מְשׁוּם
שְׂכָתוֹב שְׂמֵלְכֶךָ בֵּן חוֹרִים, זֶה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
(שמות ד) בְּנֵי כְּכָרִי יִשְׂרָאֵל.

בֵּן חוֹרִים, מַה זֶה בֵּן חוֹרִים?
כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא
קֹדֶשׁ תְּהִיָּה לָכֶם, וְכָתוּב וְקִרְאתֶם
דְּרוֹר בְּאֶרֶץ, שְׁהָרִי כָּל הַחֲרוּת
בְּאֶה מִן הַיּוֹבֵל, וּמְשׁוּם כֶּךָ בֵּן
חוֹרִין. וְאִם תֹּאמַר, בֵּן חוֹרִין,
וְלֹא כָּתוּב בֵּן חֲרוּת - כֶּךָ זֶה
בְּיָדָי. בֵּן חֲרוּת הִנֵּה צְרִיף
לְהִיּוֹת!

אֲלֵא בְּמִשְׁנַתְנוּ הַסְּתוּמָה לְמִדְנוּ,
כְּשֶׁמִּתְחַבְּרוֹת יו"ד ב'ה', אֲזַ כָּתוּב
וְנִקְרָא יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֶּן. וְאֵל תֹּאמַר כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים,
אֲלֵא וְדָאִי מִתְחַבְּרִים, וּמְשׁוּם כֶּךָ
כָּתוּב בֵּן חוֹרִים. וְעַל כֵּן אֲשֶׁרִיף
אֶרֶץ שְׂמֵלְכֶךָ בֵּן חוֹרִים, וְשִׁרְיָה
בְּעֵת יֹאכְלוּ - בְּשִׁמְחָה, בְּשִׁלְמוֹת
וּבְרִצּוֹן.

אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלְכֶךָ נֶעַר - זו
הָאֶרֶץ שְׂלֹמְעֵלָה. שְׂלֹמְעֵלָה, כָּל
שְׂאָר אֲרָצוֹת שְׂאָר הָעַמִּים עוֹבְדֵי
עֲבוֹדַת זָרָה, נִתְּנוּ לְגְדוּלִים מְגַנִּים
שְׂמִמִּים עֲלֵיהֶם. וּמֵעַל לְכֻלָּם
הַהוּא שְׂפָתוֹב בּו (תהלים לו) נֶעַר
הַיִּיתִי גַם זְקֵנְתִי. וְלְמִדְנוּ, הַפְּסוּק
הַזֶּה אָמַר אוֹתוֹ שָׂרוֹ שֶׁל עוֹלָם,

פֶּתַח אֶיֶךָ וְאָמַר (קהלת י) אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ שְׂמֵלְכֶךָ
בֵּן חוֹרִין וְשִׁרְיָה בְּעֵת יֹאכְלוּ. וְכָתִיב אִי
לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלְכֶךָ נֶעַר וְשִׁרְיָה בְּבִקְרָה יֹאכְלוּ.
הַנִּי קָרָאִי קָשִׁיין אֶהְדְּדִי. וְלֹא קָשִׁיין, הַאִי
דְּכָתִיב אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ, דָּא אֶרֶץ דְּלְעִילָא
דְּשְׂלֹטָא עַל כָּל אַנוּן חַיִּין דְּלְעִילָא. וּבְגִין כֶּךָ
אֶקְרִי אֶרֶץ הַחַיִּים, וְעֲלֶיהָ כָּתִיב, (דברים יא) אֶרֶץ
אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אוֹתָהּ תְּמִיד. וְכָתִיב אֶרֶץ
אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפַּנֹּת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחְסֹר
כֹּל בָּהּ. לֹא תַחְסֹר כֹּל בָּהּ דִּיִּיקָא. וְכָל כֶּךָ
לְמָה, מְשׁוּם דְּכָתִיב שְׂמֵלְכֶךָ בֵּן חוֹרִים. דָּא
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שמות ד) בְּנֵי
כְּכָרִי יִשְׂרָאֵל.

בֵּן חוֹרִין, מַהוּ בֵּן חוֹרִין כְּמָה דְּאֵת אָמַר,
(ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תְּהִיָּה לָכֶם. וְכָתִיב
וְקִרְאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ דִּהָא כָּל חִירוֹ מִיּוֹבֵלָא
קָא אֶתִי. בְּגִין כֶּךָ בֵּן חוֹרִין. וְאִי תִימָא בֵּן
חוֹרִין וְלֹא כָּתִיב בֵּן חֲרוּת. הִכִּי הוּא וְדָאִי בֵּן
חֲרוּת מִיבְעִי לִיָּה.

אֲלֵא בְּמִתְנִיפָא סְתִימָאָה דִּילָן תְּנִינָא. כִּד
מִתְחַבְּרִין יו"ד ב'ה' כְּדִין כָּתִיב, (בראשית ב)
וְנִקְרָא יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְלֹא
תִימָא כִּד מִתְחַבְּרִין, אֲלֵא מִתְחַבְּרִין וְדָאִי. וּבְגִין
כֶּךָ בֵּן חוֹרִין כָּתִיב, וְעַל דָּא אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ
שְׂמֵלְכֶךָ בֵּן חוֹרִין, וְשִׁרְיָה בְּעֵת יֹאכְלוּ
בְּחִדּוּתָא בְּשְׁלִימוֹ בְּרַעְוָא.

אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלְכֶךָ נֶעַר, הַאִי אֶרֶץ דְּלִתְתָא,
דְּתִנְיָא כָּל שְׂאָר אֲרַעֵי דְשְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי
עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת אֲתִיָּהִיבוּ לְרַבְרָבִין
תְּרִיסִין דְּמִמֶּנּוּ עֲלִיָּהוּ, וְעִילָא מְכַלְהוּ הַהוּא
דְּכָתִיב בִּיָּה (תהלים לו) נֶעַר הַיִּיתִי גַם זְקֵנְתִי.
וְתִאנָא הַאִי קָרָא שָׂרוֹ שֶׁל עוֹלָם אָמַרוּ. וְעַל
דָּא כָּתִיב אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלְכֶךָ נֶעַר. וְוִי